

Vlasta Zabukovec

STANJE NA PODROČJU PRIPRAVNIŠTVA ZA PSIHologe V SLOVENIJI

Poglavje prikazuje stanje pripravništva na treh področjih delovanja psihologov: v zdravstvu, vzgoji in izobraževanju ter v socialnem varstvu. Zapis je nastal na osnovi predstavitev na vmesni konferenci »Kakšno mentorstvo potrebujemo – Izkušnje in prenos dobrih praks mentoriranja psihologov« v okviru projekta SUPER PSIHOLOG. Na njej je pripravništvo na področju zdravstva predstavila Petra Bavčar (Bavčar, 2015), na področju vzgoje in izobraževanja Špela Ševerkar (Ševerkar, 2015) in na področju socialnega varstva Valerija Bužan (Bužan, 2015).

Psihologi v zdravstvu

Zbornica kliničnih psihologov Slovenije (ZKPS) je v preteklih letih vložila veliko naporov v ureditev področij delovanja kliničnih psihologov in psihologov, zaposlenih v zdravstvu. Program pripravništva za klinične psihologe in psihologe, zaposlene v zdravstvu, opredeljuje *Odredba o programu pripravništva in strokovnega izpita za poklic psiholog/psihologinja v zdravstveni dejavnosti* (Uradni list RS, št. 71/2013). Skladno s tem dokumentom naj bi pripravnik spoznal vse ravni in področja delovanja zdravstva in tako v procesu usposabljanja in po opravljenem strokovnem izpitu pridobil znanja in spretnosti, ki so potrebni za samostojno opravljanje določenih storitev, ki jih opravlja psiholog, zaposlen v zdravstvu, ne glede na področje svojega dela. V programu pripravništva so opredeljena področja psihološkega dela in pridobljene kompetence, časovno je opredeljeno pripravništvo in upoštewane so individualne potrebe vsakega pripravnika.

Program pripravništva traja 12 mesecev, od tega prve tri mesece pri delodajalcu. Drugi del programa v obsegu najmanj štirih mesecev se pripravi individualno in vključuje kroženje pri izvajalcih, ki opravljajo psihološko dejavnost v okviru zdravstvene dejavnosti. Razvija naslednje skupine kompetenc:

1. kliničnopsihološko ocenjevanje: vzpostavitev učinkovitega delovnega odnosa s pacientom, izbiro, uporabo in osnove razlag ustreznih metod za psihološko ocenjevanje otrok, mladostnikov in odraslih (strukturiranega opazovanja, kliničnega intervjuja, standardiziranih psiholoških preizkusov), ocenjevanje socialnega (družinskega, vzgojno-izobraževalnega in delovnega okolja) in kulturnega konteksta, poznavanje procesa ocenjevanja delovnega konteksta, tj. oceno obremenitev in oceno obremenjenosti, poznavanje procesa ocenjevanja delazmožnosti za različne namene;
2. psihološko formulacijo problema: opredelitev obravnavanega problema in okoliščin, medsebojno povezovanje podatkov, pridobljenih v procesu kliničnopsihološkega ocenjevanja, sodelovanje v multidisciplinarnih timih strokovnjakov pri obravnavi pacienta;
3. psihoterapijo, psihološko rehabilitacijo in druge oblike psihološke pomoči: poznavanje oblik psihološke pomoči otrokom, mladostnikom in odraslim, ki ustrezajo obravnavanemu problemu in življenjskim okoliščinam pacienta, poznavanje indikacij in kontraindikacij za posamezne oblike psihološke pomoči, promocijske aktivnosti v dejavnosti varovanja zdravja delavcev in uporabo humanizacijskih ukrepov;
4. psihološko raziskovanje: identifikacijo in kritično ocenjevanje izsledkov raziskav, razumevanje kvalitativnih in kvantitativnih pristopov v kliničnopsihološkem raziskovanju, občutljivost za etične vidike raziskovanja;
5. druga strokovna in osebna znanja ter spretnosti: poznavanje in rabo etičnih načel pri kliničnopsihološkem delu, upoštevanje razmerja moči med strokovnjakom in pacientom ter razumevanje vpliva raznolikosti in socialnih neenakosti na posameznika, prepoznavanje in obvladovanje učinka lastnega vrednostnega sistema, osebnostnih lastnosti in čustvenih stanj na doživljanje in ravnanje pri kliničnopsihološkem delu, delo na ravni dosežene strokovne usposobljenosti in upoštevanje lastnih omejitev, skrb za stalno strokovno izpopolnjevanje, poznavanje načinov projektnega dela, poznavanje izobraževalnih pristopov v javnem zdravju, poznavanje načinov komuniciranja z javnostjo, vključevanje v procese supervizije in intervizije.

Po zaključenem pripravništvu mora kandidat opraviti strokovni izpit, ki vključuje strokovne vsebine s področja psihološke dejavnosti v zdravstvu: klinično psihologijo, psihopatologijo, zdravstveno psihologijo, kliničnopsihološko ocenjevanje, psihološko formulacijo problema, psihoterapijo, psihološko rehabilitacijo in druge oblike psihološke pomoči ter psihološko raziskovanje in etična načela. Poleg tega mora prikazati tudi znanje in veščine prve pomoči, socialne medicine in poznati mora osnove pravne ureditve s področja zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

Poleg *Odredbe o programu pripravništva in strokovnega izpita za poklic psiholog/psihologinja v zdravstveni dejavnosti* je pomemben tudi *Zakon o zdravstveni dejavnosti* (Uradni list RS, št. 23/2005), ki v 64. členu opisuje pogoje za opravljanje dela. Delo v zdravstveni dejavnosti smejo opravljati tisti, ki so uspešno zaključili pripravništvo in opravili strokovni izpit. Pomemben pa je tudi *Pravilnik o pripravništvu in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti* (Uradni list RS, št. 33/2004), ki ureja pogoje za opravljanje pripravništva zdravstvenih delavcev in sodelavcev, in v 7. členu opredeljuje *pogoje za mentorja*, ki mora imeti najmanj takšno strokovno izobrazbo, kot jo ima pripravnik in najmanj pet let strokovnih izkušenj na področju, za katerega se pripravnik usposablja. V tem pravilniku 8. člen natančneje opisuje *naloge mentorja*, in sicer mentor: (i) skrbi, da se pripravništvo izvaja dosledno po predpisanem programu; (ii) pripravnika uvaja v delo ter mu z navodili, nasveti ter s praktičnim delom pomaga pri usposabljanju za samostojno delo, (iii) skrbi, da pripravnik sodeluje na strokovnih posvetih; (iv) dodeljuje pripravniku delo oziroma posamezna opravila, ki jih mora pripravnik praktično obvladati po končanem pripravništvu v mentorjevi strokovni enoti, (v) nadzira, ali se je pripravnik v strokovni enoti zadosti usposobil za samostojno delo, (vi) individualno ali skupinsko s pripravniki obravnava in analizira posamezna praktična vprašanja oziroma primere iz prakse, (vii) skrbi, da se pripravnik ne usmerja v ozko oziroma specialistično dejavnost, ampak da je o tem le informiran, da spozna delo drugih delavcev v procesu dela ter se predvsem usposablja za samostojno delo v svoji stroki, (viii) skrbi, da se pripravnik nauči pravilno uporabljati delovna sredstva in da se seznanj s predpisi o varstvu pri delu, (ix) opozarja pripravnika pri konkretnem delu na kodeks etike in (x) sodeluje pri preizkušanju praktičnega znanja pripravnika.

Psihologi na področju vzgoje in izobraževanja

Zakonski podlagi za delovanje psihologov na področju vzgoje in izobraževanja sta *Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI)* (Uradni list RS, št. 16/2007) in *Pravilnik o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja* (Uradni list RS, št. 23/06) oziroma njegove posodobitve. V tem pravilniku 3. člen opredeljuje vrste pripravništva, kot je pripravništvo na podlagi pogodbe o zaposlitvi pripravnika ali sklenjene pogodbe o opravljanju volonterskega pripravništva. Od leta 2006 je bilo v šolah in vrtcih približno 2600 volonterjev. V šolskem letu 2014/2015 je bilo sklenjenih 51 plačanih pripravništev in 762 sklenjenih pogodb o opravljanju volonterskega pripravništva. Peti člen pravilnika opredeljuje dolžino pripravništva, in sicer 10 mesecev za osebo z visokošolsko izobrazbo. Šola ali vrtec morajo voditi dokumentacijo o pripravništvu; kaj ta vključuje, je določeno v 23. členu Pravilnika.

Program pripravništva vključuje naslednje vsebine in razvija naslednje kompetence pripravnikov (*Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja*, Uradni list RS, št. 38/2014):

1. znanja in razumevanja: poznavanje predmetnega področja in vsebin učnih načrtov ali drugega strokovnega področja, razumevanje in uporaba metodike ter predmetne oziroma specialne didaktike kot tudi osnov izobraževalnih ved, procesov poučevanja in učenja, poznavanje razvojne psihologije, skupinske dinamike, inkluzivnosti in različnosti, poznavanje postopkov in metod vrednotenja in ocenjevanja;
2. spretnosti učinkovitega poučevanja: obvladovanje načel in postopkov načrtovanja, izvajanja in vrednotenja učnega procesa, ustrezno uporabo vzgojnih oziroma učnih pripomočkov, uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku in razvijanje informacijske pismenosti pri otrocih, učencih in dijakih (v nadaljnjem besedilu: učencih), oblikovanje varnega in spodbudnega učnega okolja z uporabo različnih učnih metod in strategij in temu ustrezno načrtovanje ciljev, spremljanje, preverjanje in ocenjevanje napredka učencev v skladu s cilji, upoštevanje razvojnih značilnosti ter individualnih razlik učencev;
3. sodelovanje z delovnim in družbenim okoljem: sodelovanje z drugimi delavci na šoli, starši, svetovalnimi službami, drugimi šolami in institucijami ter strokovnjaki na vzgojno-izobraževalnem in drugih področjih;
4. prepričanja, vrednote in stališča: spoznavno zavest o razvoju predmetnega področja ter njegovem položaju v povezavi z drugimi področji, sposobnost samorefleksije, odgovorno usmerjanje lastnega strokovnega razvoja v procesu vseživljenjskega učenja, usposobljenost za tvorno sodelovanje v razvojno-raziskovalnih projektih, zavezanost k spodbujanju učenja vseh učencev ter spodbujanje demokratičnosti pri učencih, vključno s spoštovanjem različnosti in multikulturalnosti, občutek lastne učinkovitosti;
5. organizacijo in vodenje: poznavanje poklica in predpisov, ki urejajo delovanje šole, uspešno načrtovanje in upravljanje časa, obvladovanje organizacijskih in administrativnih nalog v zvezi z načrtovanjem, izvajanjem, spremljanjem in vrednotenjem učnega procesa, učinkovito vodenje učencev, oddelčne skupnosti učencev in koordiniranje oddelčnega učiteljskega zbora, sposobnost za timsko delo in učinkovito reševanje problemov.

Mentor po *Pravilniku o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja* (Uradni list RS, št. 23/2006) pripravi program pripravnništva; svetuje pripravniku pri izvajanju nalog, ki jih mora izvesti v skladu s programom; sodeluje z ravnateljem vrtca oziroma šole, šolsko svetovalno službo, ustreznimi strokovnimi aktivi in drugimi strokovnimi organi vrtca oziroma šole, pri organizaciji in izvedbi nalog programa pripravnništva; svetuje pripravniku pri načrtovanju, organizaciji in izvedbi praktičnih nastopov oziroma drugih oblik neposrednega vzgojno-izobraževalnega dela, ki ga spremlja in analizira ter pripravniku sproti posreduje povratne informacije; spremlja pripravnikove priprave in njegov dnevnik glede na potek izvedbe ostalih delov programa pripravnništva; izdela poročilo o pripravnikovi usposobljenosti za samostojno opravljanje dela in pripravi oceno praktičnih nastopov, ki jih pripravnik uveljavlja za pristop k strokovnemu izpitu; ob zaključku pripravnništva v sodelovanju z

ravnateljem poroča o spremljanju pripravništva; opravlja še druge naloge, povezane s programom pripravništva.

Pripravnik mora pod vodstvom mentorja oziroma ravnatelja po *Pravilniku o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja* (Uradni list RS, št. 23/2006) opraviti naloge, s katerimi spoznava, kako v vrtcu oziroma šoli na ravni načrtovanja in izvedbe poteka vzgojno oziroma vzgojno-izobraževalno delo. Naloge se s programom pripravništva razporedijo predvsem v prvi četrtini pripravništva. Naloge, ki jih opravi samostojno, so: (i) priprava in izvedba najmanj 30 praktičnih nastopov v skupini oziroma oddelku ali drugačni obliki dela, kjer opravlja vzgojno-izobraževalno delo mentor, (ii) vključevanje v neposredno vzgojno-izobraževalno delo, ki zajema samostojno delo pod vodstvom mentorja, nadomeščanja, sodelovanje na ekskurzijah, mentorstvo učencem in dijakom pri raziskovalnih nalogah, individualno delo z otroki, učenci in dijaki, in obsega najmanj dve uri tedensko, vendar tako, da skupni obseg teh nalog ne presega polovice pripravniške dobe, (iii) priprava in izvedba preverjana in ocenjevanja znanja. Naloge iz te točke opravlja pripravnik deloma že v prvi četrtini, stopnjujejo pa se v nadaljevanju pripravništva. Skozi celotno pripravništvo, pospešeno pa v drugi polovici, se v okviru predpisanih programov po dogovoru z ravnateljem šole ali vrtca izobražuje in usposablja na specialnodidaktičnem, psihološkem in pedagoškem področju, v organizaciji in izvajanju vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, na področju medosebne komunikacije, v slovenskem knjižnem jeziku, v ustavni ureditvi Republike Slovenije, ureditvi institucij Evropske unije in njenega pravnega sistema in predpisih, ki urejajo človekove, otrokove pravice in temeljne svoboščine, ter v predpisih, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja (*Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o pripravništvu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja*, Uradni list RS, št. 72/2007). Vsebine navedenih področij vključuje strokovni izpit, s katerim se zaključi pripravništvo. Druge pripravnikove naloge omogočajo mentorju oziroma ravnatelju, da ustrezno prilagodi program pripravništva, upoštevajoč pripravnikovo individualnost in dinamiko pri usposabljanju. Pripravnik se strokovno konzultira z mentorjem in drugimi nosilci nalog, določenimi s programom pripravništva, ter individualno študira, pri čemer mu mentor svetuje strokovno literaturo.

Psihologi na področju socialnega varstva

Na področju socialnega varstva psihologi ponujajo storitve in izvajajo ukrepe, namenjene preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk in težav posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/2007) definira opravljanje strokovnega izpita s področja socialnega varstva pod pogojem, da je bilo opravljeno pripravništvo. Strokovni izpiti potekajo prek Socialne zbornice. Od leta 1999 je bilo opravljenih 1477 strokovnih izpitov, od tega 588 prek javnih del, 486 preko Evropskega socialnega sklada in 403 prek delodajalcev. V letu 2014/15 je strokovni izpit na področju

socialnega dela opravljalo 15 psihologov, kar je 3,5 % vseh profilov. Strokovni izpiti se izvajajo pred tričlansko komisijo. Socialna zbornica permanentno posodablja strokovno literaturo, ki je vsebinska podlaga strokovnim izpitom, spremlja rezultate izpitov in delo članov komisij. Ob izvedbi seminarjev za pripravo na strokovni izpit enkrat letno izvede usposabljanje članov izpitnih komisij.

Skladno s 4. alinejo 2. odstavka 77. člena *Zakona o socialnem varstvu* Socialna zbornica Slovenije v okviru javnih pooblastil določi pogoje in način opravljanja pripravništva in spremlja pripravništvo ter nadzoruje izvajanje pripravništva. Pri tem upošteva *Pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva* (Uradni list RS, št. 128/04), *Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-F)* (Uradni list RS, št. 39/2016) in *Kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva* (Uradni list RS, št. 15/94, s posodobitvami) ter *Zakon o delovnih razmerjih* (Uradni list RS, št. 21/2013). Cilj pripravništva je izobraževanje in vzgajanje za delo in osebni razvoj. Namen pripravništva je, da pripravnik opravi program praktičnega usposabljanja, s katerim pridobi splošna znanja s področja socialnega varstva, umesti strokovno znanje s teoretične na praktično poklicno raven, poglobi znanja, veščine in tehnike, potrebne za opravljanje samostojnega strokovnega dela na področju socialnega varstva, in se pripravi za strokovni izpit.

Pripravnik na področju socialnega varstva je oseba, ki prvič začne opravljati delo v javnem socialnovarstvenem zavodu, pri delodajalcu, ki opravlja socialnovarstvene storitve na podlagi koncesije ali dovoljenja za delo, ali drugem izvajalcu socialnovarstvenih storitev in programov ter z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. Imeti mora višjo, visoko ali univerzitetno izobrazbo za socialno delo ali za druge poklice, določene z *Zakonom o socialnem varstvu* (Uradni list RS, št. 3/2007, s posodobitvami). Delavec, ki si med trajanjem delovnega razmerja pridobi višjo stopnjo strokovne izobrazbe v isti usmeritvi in začne opravljati tej izobrazbi ustrezno delo, se ne šteje za pripravnika, če je podobno ali enako delo opravljal vsaj toliko časa, kolikor traja za pridobljeno strokovno izobrazbo predpisana pripravniška doba.

Med usposabljanjem vodi pripravnik pripravniški dnevnik kot evidenco in problem-sko analizo o opravljenem delu, ki ga enkrat mesečno predloži svojemu mentorju ter mu o tem poroča.

Pripravniški dnevnik je lahko mnogo več; pripravnik v dnevniku opisuje in beleži vse, kar se dogaja: značilnosti klientov oziroma uporabnikov, s katerimi dela, stike s posameznimi uporabniki, opise prostora organizacije, kako razporeditev vpliva na počutje uporabnikov in osebja, konkretno delo (intervencije, pogovore, posamezne naloge, opravke, obravnave), vsakodnevna rutinska dogajanja ter posebne, izredne dogodke, sestanke osebja, timske sestanke, supervizijske pogovore z mentorjem itd.

Usposabljanje pripravnikov na področju socialnega varstva poteka po programu, ki obsega splošni del in posebni del z izbirnim delom. Splošni del je enak za vse pripravnike in obsega seznanitev s širšim področjem socialnega varstva ter s pojmovanjem

in uresničevanjem socialne politike, z mrežo izvajalcev dejavnosti socialnega varstva, z vrstami in osnovnimi vsebinami posameznih socialnovarstvenih storitev ter z izvajanjem javnih pooblastil na področju socialnega varstva, s pravicami, vlogo in položajem uporabnika pri zagotavljanju storitev, z opredelitvijo in vlogo posamezne stroke ter s pravicami, obveznostmi in pristojnostmi strokovnega delavca na področju socialnega varstva, pa tudi z značilnimi strokovnimi postopki in metodami dela na področju socialnega varstva. Posebni del usposabljanja določi kandidatu delodajalec glede na delo in/ali poklic, za katerega se usposablja (tj. glede na potrebe dela ali interes posameznika za posamezno področje dela; lahko v dogovoru s kandidatom in/ali (so) mentorjem; možno je tudi upoštevanje podiplomskega izobraževanja). Posebni del usposabljanja se lahko opravi z različnih izbirnih področij: (i) področja materialne ogroženosti (nezaposlenost, socialna izključenost in strategije, zmanjševanje socialne izključenosti, revščina in brezdomstvo); (ii) področja partnerskih odnosov (zakonska zveza, partnerstvo, druge oblike skupnosti); (iii) področja varstva otrok (programi za mlade, vedenjske težave, nasilje nad otroki, družina in starševstvo); (iv) področja družinskih razmerij (rejništvo, posvojitve, skrbništvo); (v) področja socialne oskrbe (ciljne skupine uporabnikov, oskrba v instituciji – domovih, oskrba na domu); (vi) področja socialnega vključevanja (programi za neodvisno življenje oseb s posebnimi potrebami, vključevanje oseb po prestani zaporni kazni, vključevanje oseb po drugi obliki obravnave); (vii) področja duševnega zdravja (zasvojenosti in omame, težave v duševnem zdravju, odklonsko vedenje); (viii) področja nediskriminacije (uporabnik kot subjekt, marginalne skupine, kot so otroci, invalidi in Romi, standardi dobre prakse na področju nediskriminacije). Na izbirnem področju mora kandidat pridobiti, poglobiti in preizkusiti znanja, ki se nanašajo na značilnosti ciljne skupine, stopnjo in vrste socialne ogroženosti, zakonodajno ureditev področja, mrežo in vrste socialnih služb in storitev, ki se ukvarjajo s problematiko populacije (institucije, organizacije, službe, servise, programe in storitve), celostne pristope obravnave, sodelovanja med izvajalci in med drugimi družbenimi dejavnostmi, preventivne dejavnosti, strokovne pristope ter poklicne metode in tehnike dela, ki jih delavec pozna in uporablja pri delu s ciljno skupino.

Delodajalec določi pripravniku za mentorja strokovnega delavca, ki ima izkazano strokovnost (ta se dokazuje z isto vrsto in enako ali višjo stopnjo izobrazbe, kot jo ima pripravnik, s pridobljenim nazivom in s tem, da Socialna zbornica Slovenije poda soglasje in potrdi mentorja) ter izrecno soglaša z mentorstvom. Pri izbiri mentorja delodajalec poleg pogojev, ki jih določa *Pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva* (Uradni list RS, št. 128/04), upošteva tudi njegove sposobnosti metodičnega prenosa znanja na pripravnika. Mentor je strokovni delavec s področja socialnega varstva, ki skrbi, da pripravnikovo usposabljanje poteka po določenem programu usposabljanja. Pripravi program usposabljanja. Pri tem mora upoštevati vsebine, ki pokrivajo splošni in posebni del usposabljanja pripravnika. Pripravnik lahko v času pripravništva v sodelovanju z mentorjem vodi tudi somentor, ki ga določi delodajalec. Somentor je strokovni delavec, ki sodeluje v pripravništvu kot mentor pripravniku za določeno posebno delovno področje, za določeno posebno strokovno

delo ali za vodenje v času, ko pripravnik opravlja pripravništvo pri drugem delodajalcu. Delodajalec določi pripravniku praviloma enega mentorja. V primerih, ko usposabljanje poteka pri različnih organizacijah, se pripravniku hkrati določi enega ali več somentorjev, zadolženih za posamezna področja in/ali obdobja usposabljanja. Skrb za celovito izvajanje programa usposabljanja prevzameta mentor in somentor. Mentor je pri vodenju in usposabljanju pripravnika na različnih izbirnih področjih ali v drugi organizaciji dolžan sodelovati s somentorjem.

Mentor skupaj s somentorjem oblikuje oceno glede na sposobnost pripravnika za pravilno opredelitev delovnega problema, ustreznost izbrane metode dela, ustreznost uporabe teoretičnega znanja pri izvedbi naloge ter glede na pravilnost rešitve nalog. V poročilu o pripravnikovem usposabljanju mentor oceni: (i) obseg opravljenega dela glede na program pripravnikovega dela, (ii) kakovost opravljenega dela, pri čemer upošteva ocene za posebej določene naloge oziroma ocene somentorja, in (iii) na katerem ožjem delovnem področju je bil pripravnik najuspešnejši in za katero področje je pokazal največ zanimanja. Mentor skupaj s pripravnikom pripravi dokumentacijo o opravljenem pripravništvu, ki je potrebna za pristop k opravljanju strokovnega izpita (Socialna zbornica Slovenije, 2016).

V okviru javnega pooblastila Socialna zbornica izvaja strokovne naloge spremljanja, izvajanja in nadziranja pripravniških usposabljanj skladno s področno zakonodajo, in sicer naslednje naloge: (i) spremljanje, izvajanje in nadziranje izvajanja pripravništva skladno s pravilnikom o pripravništvu na področju socialnega varstva, (ii) svetovanje in usmerjanje pri pripravi programov pripravniškega usposabljanja za posamezne pripravnike, (iii) izdaja soglasja k pripravniškemu usposabljanju in mentorstvu, (iv) vodenje evidence pripravniških usposabljanj, (v) vodenje evidence mentorjev, (vi) spremljanje načrtovanja potreb po pripravnikih v socialnih zavodih in ugotavljanje letne potrebe po pripravnikih po posameznih profilih po 69. členu *Zakona o socialnem varstvu*, (vii) organizacija dopolnilne in prilagojene oblike usposabljanja pripravnikov in mentorjev, (viii) sodelovanje s pristojnim ministrstvom pri izvajanju pripravništva na področju socialnega varstva.

Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti bo v napovedani spremembi *Zakona o socialnem varstvu* ukinilo obvezno pripravništvo na področju socialnega varstva. S predvidenimi spremembami omenjenega zakona bo ostal strokovni izpit, obvezno pripravništvo pa se bo nadomestilo z možnostjo neobveznega pripravništva ali uvajanja v delo z mentorjem. Z *Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu* (ZSV-F) (Uradni list RS, št. 39/2016) je bilo uvedeno, da socialnovarstvene storitve lahko opravljajo strokovni delavci z izobrazbo iz socialnega dela po opravljenem 6-mesečnem pripravništvu ali ko imajo 6 mesecev delovnih izkušenj in strokovni izpit na področju socialnega varstva, tisti, ki imajo psihološko, pedagoško, sociološko, zdravstveno ipd. izobrazbo, pa po 9 mesecih delovnih izkušenj/pripravništva in opravljenem strokovnem izpitu.